

Bibliotekskommissionens og etatsråd Bugges uenighed vedr. Sneglegangens ordensregler, 1806

Rigsarkivet

Københavns Universitet, Konsistoriets Kopibog 1804-1809

Transskriberet af Jesper Vang Hansen, juli 2005

3 breve:

- *1478 - Bibliotekskommissionens forslag til sneglegangens åbning mm*
- *1494 - Følgebrev til bibliotekskommissionen vedlagt Bugges erklæring*
- *1479 - Ledende observator Bugges erklæring på bibliotekskommissionens forslag.*

Brev 1478

Biblioteks-Commissionens forslag til Ordens Vedligeholdelse ved Opgangen til Biblioteket.

I anledning af at der nu bliver et Bud at antage ved Universitets Biblioteket i den afdøde Simonsens Sted, skulde Bibliotekscommissionen ikke undlade hermed at tilmelde for Consistorium de forholdsregler den anser for tjenligt at tage, forved denne leilighed at kunne faa tilvejebragt den orden og Anstændighed, der saa længe har været savnet ved Opgangen til Biblioteket.

Maatte Taarnporten holdes lukket undtagen i de 4 offentlige Bibliotekstimer fra 10 til 2.

I de anførte Timer maatte Portneren opholde sig ved Indgangen og paase Orden.

De Embedsmænd eller Officianter, som have Forretninger paa Observatoriet eller Biblioteket, maatte forsynes med Nøgle til Porten for at kunne lukke sig ind og ud med.

For dem der paa anden tid af Dagn end Bibliotekstimerne havde Ærinde til de paa eller ved Observatoriet boende blev anbringe en Klokke og Klokkestreng at ringe paa med.-

Naar den af Hr. Justitsraad Bugge antagne Portner ved Observatoriet forpligter sig til at efterkomme disse Bestemmelser, som tilligemed andre Poster i en ham given Instrux nærmere blive at fastsætte, ansees Commissionen der for mest passende at antage ham til at besørge Biblioteksbudets forretninger, med da Biblioteket ikke er tjent med, om han, imod formodning skulde lade det mangle paa nogle af de Poster nøje lagtagelse, der forskikke den tilsigtede Orden

Reenlighed og Roelighed, saa forbeholder Commissionen sig Ret til ved mueligen indløbne Misligheder at kunne antage eget Biblioteksbud.

Kjøbenhavn 19 Oct 1806.

Bang-Wøldike, Schlegel, Nyerup

Brev 1494.

Consistoriets skrivelse til Universitets-Bibliotekets Commission om orden vedligeholdelse med opgangen til Biblioteket.

I anledning af S.F. Biblioteks-Commisionen i skrivelse af 9 ds f.M. giorte forslag til Ordens Vedligeholdelse med Opgangen til Biblioteket, har Consistoriet indhentet Justitsraad Bugges Erklæring, som man hermed har den ære at tilstille Consistorium og at erfarer sig til samme.-

Kiobenhavn 14. nov. 1806

Brev 1479.

Justitsraad Bugges Erklæring over forrige No.

Da jeg i de sidste 14 Dage har dagligen næsten fra Morgen til Aften været beskæftiget med Examen Artium, saa er dette Aarsagen hvorfor jeg først nu kan indkomme med min Erklæring angaaende Bibliotekscommissionens Forslag af 9 October. Dette Forslag gaaer fornemmeligen derhen, at Taarnporten lukkes, undtagen fra 10 til 2; og at der for dem, som paa anden Tiid af Dagen havde Ærinde til de paa eller ved Observatoriet boende, blev at anbringe en Klokke og Klokkestreng.

Jeg maa aldeles erklære mig imod denne Observatoriets Indspærring paa følgende Grunde.

1. Observatoriet er et offentlig Sted, hvor mange have Forretninger og Ærinder til næsten hver Time af Dagen.

Admiralitetet, det asiatiske Compagnie, Kanal-Compagniet, og mange Capitainer som fare paa Ost og West-Indien have Søehre som skal prøves, rettes og stilles. Disse Søehres Antal have fra 1. Januaris til 1. November indeværende Aar udgivet 28; og det er meget naturligt at deres Ejere ofte

ønsker at vide hvorledes de gaae, og hvordan disse holder sig; og altsaa meget ofte besøge Observatoriet.

Capitainer og Styrmande have i 30 Aar været vandte til at faae deres Octanter og Sextanter prøvede og rettede efter Solhøjde observerende i Meridianen og uden for samme med Observatoriets Instrumenter. Dette skeer sødvanligvis hver Gang de gaaer ud paa en nye Expedition. Der har været den Dag at jeg har havt 10 Styrmande, hver med sin Octant paa Observatoriet.

I en Bye, der har saa betydelig en Handel som København, ere gode og velpassede Søe Instrumenter af megen Vigtighed for Søefartens Sikkerhed. Man bør ingen hindringer lægge i Veien for denne Vigtige og nyttige Sag veed at gjøre Adgangen til Observatoriet vanskelig og næsten umuelig paa de fleste af Dagens Timer. Den i Forslag bragte Klokkestreng skal jeg siden berøre.

Saa vel Stadens Indvaanere som fremmede Reisende ere nu bleven vendte til at oversee Staden og dens skønne Omegne til enhver Time paa Dagen og jeg seer ingen tilstrækkelig Grund, hvorfor denne fornøjelse skulde dem betages eller nægtes.-

Observatorerne vilde meget beklage sig, om de saaledes skulde vorde indespærrede.-

Den nuværende Portner Hansen er Instrumentmager; han arbejder for Videnskabernes Selskabs geografiske Landmaalere, for Ingeniør Corpset, for Rentekammerets Landmaalere og for flere. Alle disse kan have Ærinder til ham paa enhver Time paa Dagen, mange Omstændigheder kan hindre dem fra at søge ham fra 10 til 2. Af sin liden Løn som Portner kan denne duelige konstner ikke leve; og ved denne Inspærring vilde han lide betydeligt Tab i sin Næring.-

Commissionen foreslaaer en Klokke og en Klokkestreng, paa hvilken der skulde ringes, naar nogen til anden Tiid end fra 10 til 2 havde Forretninger paa Observatoriet eller Erinder til dets Betjente. Derved møde mange Vanskeligheder og Ubehageligheder.

Drenge og maaske de som ej ere Drenge vilde meget ofte moere sig med at ringe paa denne Klokkestreng, hvilket paa ingen Maade kan forekommes.

Man har nok ikke betænkt Vejens Længde som op og ned udgiør 4 á 600 Skridt, som ej kan gaaes i kortere Tid end 5 á 6 Minuter.

Hvoraf følger, at naar 10 á 20 ringede og skulde oplukkes i en Dag, medtog det 1 á 2 Timer, og den arme Portner kom til at gaae $\frac{1}{2}$ á 1 Miil, hvoraf den halve Vej kan anses som en Steil Bakke. Saa megen Besværighed og daglig Arbeide kan ikke med Billighed fordres for en saa ringe Betaling; hvortil enten kommer, at man forlanger, at han skal staa Skildvagt ved Porten i 4re Timer om Dagen.

Efter oven anførte Grunde kan jeg ikke samtykke at Porten Lukkes og Adgang til Observatoriet findes paa den Bibliotekskommissionen foreslagne Maade. I øvrigt har jeg intet imod, at Taarnporten bestandigen holdes lukket, naar Biblioteks-Commissionen har Penge og veed Udveie til at bygge en Boelig for dens Portner, som altid maae være tilstæde og til alle Tider kan oplukke dem som have Forretninger og Ærinder, Observatoriet dets Betiente vedkommende; dog kan jeg ei samtykke, at Observatoriets Oppasser flytter ned, thi da havde man ingen nytte af ham ved Observatoriet.

Kiøbenhavn d. 4. November 1806

Bugge

Til Consistoriet